تقویم جهانی در ادله اثباتیه

(37:00)

شاگرد۲: آیا امکان ضبط این مبنا بصورت اثباتی در زمان اهل البیت علیهم‌السلام وجود داشته است؟ چون ساعت ظاهراً به این شکل متداولی که ما الآن داریم، در آن زمان نبوده است. یعنی این قدر دقت نبوده است. اگر بخواهیم این دقتی که می‌فرمایید که لحظه طلایی لحاظ شود... .

استاد: ببینید شما یک روایتی بخواهید که تصریحا بین همه اینها جمع کند ندارید. اما جلوتر عرض کردم ساعات شبانه‌روز، بیست و چهار ساعت است، روایت داریم یا ندارید؟ داریم. اینکه اول خلقت، لحظه شروع تقویم فی علم الله تعالی را -« إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِندَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ»[1] داریم یا ندارید؟ داریم. اگر اینها را در کنار هم باز کنید، [مشخص می‌شود]. شرع بیست و چهار ساعت را برای این حرکت وضعی زمین تأیید کرده است، شما هم تقویمی دارید که از روز اول خلقت زمین می‌گشته و حرکت ماه بوده و حرکت زمین به دور خورشید هم بوده، ادله اثباتیه به نحو ریاضی اینها را جلو می‌برد. شما که قیاس نکرده‌اید. وقتی امام می‌فرمایید «الشمس فی وسط السماء»، یعنی چه؟ مرحوم مجلسی هم گفتند: برخی گفته اند؛ ما پیدا نکردیم چه کسی بوده، مرحوم مجلسی فرمودند: توهّم است. اما آیا توهّم است؟! یعنی از روایتی که حضرت فرموده اند: «الشمس فی وسط السماء»، بعضی گفته‌اند: پس معلوم می‌شود که قرارداد شبانه‌روز از زوال است. چون تقویم از اول خلقت از زوال شروع شده، پس شروع روز از زوال است و پایانش هم به زوال فردا است و نصفش هم به نصف ِشب است. مرحوم مجلسی این را نسبت داده بودند ولی فرموده بودند که توهّم کرده است.

منظور من این است، شما که می‌گویی گفته‌اند یا نگفته‌اند، مجموع اینها دارد می‌گوید. در یک روایت هم هست یا نیست، ممکن است... .

شاگرد: من این حقیقت را منکر نیستم. منظورم این است که اگر حضرت می‌خواستند برای مردم آن زمان بیان کنند، بیانی بوده که آنها بتوانند از آن تعیین استفاده کنند؟ میزانی بوده که آنها بتوانند این دقت را انجام بدهند؟

استاد: اگر نصف النهار دحو الارض و آن لحظه شروع باشد، اگر بخواهی از لحظه شروع روی محور ممتد زمان –محور t- بیست و چهار ساعتها را برچسب بزنید، قشنگ بدون اینکه فاصله بیافتد یا روی هم قرار بگیرند، می‌توانید برچسب بزنید. بیست و چهار ساعتهای لحظه شروع را تا الآن برچسب می‌زنید. آن بیست و چهار ساعتها دارد به ما چه می‌گوید؟ به ما می‌گوید یک تقویمی داریم که بیست و چهار ساعت هایش روشن است. اگر شما گفتید شروع روز هفته، مثلاً از یک شنبه بوده، بیست و چهار ساعت اول، بیست و چهار ساعت یک شنبه می‌شود. وقتی هم نصف النهار دحو الارض را در نظر گرفتید، شب قبلش به‌عنوان شب اول می‌شود. ای نه، از خود زوال بگیری و با همان میزان جلو می‌آیی. فرقی نمی‌کند.

شاگرد: مثلاً بگویند در نصف النهار مبدئی که شرع در نظر گرفته، رأس ساعتش فلان کار را همه مسلمین انجام بدهند. وقتی مسلمین با هم ارتباط امروزی را نداشتند، میتوانستند این کار را انجام بدهند؟!

استاد: خب وقتی امکانات نداشتند، از نقص اعمال یک موضوع خارجی بوده است. اگر امکانات فراهم شد و توانستند آن موضوع را محقق کنند، شارعی که میبیند این موضوع دارای مصالح است، میگوید. بگویم: منطقة الفراغ است؟! نه، ما قبول نداریم. یعنی وقتی ابزار فراهم شد و میدانیم الآن این مصلحت مُلزمه ای راجحه ی قطعیه دارد، خب بگویم شارع میگوید آن روز که وسائل موضوعی و امکانات و صنعت موضوعی نبود هیچی نگفتم؛ منطقة الفراغ بود و اصلاً حرفی نزدهام. امروز هم که فراهم شده، منطقة الفراغ است! نه، ما قبول نداریم که منطقة الفراغ به این معنا داشته باشیم. ما من موضوعِ لی سوم القایمه إلاّ و له الحکم.

شاگرد: یعنی خداوند می دانسته که هزار سال بعد چه چیزی میشود، برای آن حکم گذاشته است.

استاد: بله. «انّ الله سکت عن الاشیاء» را سر جای خودش معنا کردیم.

شاگرد: یعنی چون در آن جا نبوده، هر بلدی را مطرح میکنیم ولی اگر امکانش فراهم شد دوباره به بالا بر میگردیم.

---

[1] التوبه۳۶

بازبینی #2
ایجاد شده 22 ژانویه 2026 15:19:10 توسط ... .
به روزرسانی شده 22 ژانویه 2026 15:56:20 توسط ... .